

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Александър Пенков, дм
Катедра Епидемиология и хигиена – МУ, София

ОТНОСНО: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научната специалност “ Хигиена “, обявена в ДВ, бр. 61 от 02.08.22 г., за нуждите на Катедра „Неврология, психиатрия, физиотерапия и рехабилитация, превантивна медицина и обществено здраве” на Медицински факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски”.

Процедурата по обявяване на конкурса е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав (ЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски” Раздел IV, чл.105 до чл. 114 за участие в обявения конкурс. Няма установени процедурни нарушения. Д-р Росица Божидарова Попова, д.м., е единствен кандидат в конкурса.

Декларирам, че нямам общи публикации с кандидата.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

Съгласно Заповед на Ректора № РД-38-579/06.10.2022 г. на СУ „Св. Климент Охридски” и Решение на ФС на МФ (Протокол № 109/04.10.22 г.) съм избран за външен член на Научно жури по процедура за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина (Хигиена) към Катедра „Неврология, психиатрия, физиотерапия и рехабилитация, превантивна медицина и обществено здраве”, МФ на СУ „Св. Климент Охридски”.

Д-р Росица Божидарова Попова, д.м., е главен асистент в същата катедра.

Кандидатката е представила всички необходими документи съгласно изискванията на ЗРАСРБ. Настоящото становище е изготвено въз основа на представените документи.

II. Кратки биографични данни и професионално развитие

Д-р Росица Божидарова Попова е родена в гр. Бургас, където завършва средно образование в Английска езикова гимназия „Гео Милев” през 1996 г. Д-р Попова е завършила в МУ – София. Придобива образователна квалификационна степен „Магистър” по медицина с отличен успех през 2002 г.

От 2003 г. до 2007 г. е работила като ОПЛ в Поликлиника “Д-р Органджийски”, гр. Щип, Република Македония. От месец февруари 2007

г. до 2010 г. е лекар – консултант за правилно и здравословно хранене при различни заболявания в Diet Centers Group, гр. София. От ноември 2010 г. до 2012 г. работи като медицински представител на детски млека и храни във фирма „АКСОН България“ ООД – МИЛУПА. От месец февруари 2013 г. след спечелен конкурс е назначена за асистент в катедрата по „Неврология, психиатрия, физиотерапия и рехабилитация, превантивна медицина и обществено здраве“ в МФ на СУ „Св. Климент Охридски“, Университетска болница – Лозенец, а от 2018 г. е главен асистент в същата катедра. Има призната медицинска специалност „Хранене и диететика“ от 2012 г. През 2014 г. защитава докторска дисертация на тема „Малнутриция – съвременни диагностични и терапевтични подходи“ и придобива ОНС „Доктор“.

Поредицата от участия на д-р Попова в български и международни форуми през изминалия период е резултат на активната ѝ дейност като доказал се млад учен и преподавател.

Д-р Попова е изкарала множество стажове и специализирани курсове в Европейски университети и клиники по клинично хранене и по проблемите на съвременната диетотерапия, биостатистиката и информационните технологии.

Всички тези професионално насочени обучения, повишават нейната квалификация като специалист, което се оползотворява в заслуженото ѝ членство, както в български, така и в престижни европейски образователни организации и програми в областта на храненето.

Д-р Попова има много добра езикова подготовка – владее писмено и говоримо английски, немски и руски език.

Справката на д-р Росица Попова показва, че е изпълнила минималните национални изисквания (МНИ) по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“, както се вижда от представената по-долу таблица

Таблица 1. Справка за съответствие с минималните национални изисквания

Група от показатели	Съдържание	Доцент (брой точки)	Точки на Д-р Росица Попова, д.м.
А	Показател 1	50	50
В	Показатели 3 или 4	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	302.5
Д	Сума от показателите от 10 до 12	50	125
Е	Сума от показателите от 13 до края	-	90

III. Научно-изследователската и проектна дейност:

Общата научна продукция на д-р Росица Попова, д.м. включва 79 научни труда, от които 1 дисертационен труд, 1 монография (хабилитационен труд), 4 пълно текстови публикации, участия в 3 учебника по хигиена и 1 практическо ръководство, 42 участия в национални и международни конгреси, 39 цитирания в български и чуждестранни източници.

За настоящият конкурс д-р Росица Попова участва с общо 55 научни разработки: **15 научни пълнотекстови публикации и 40 участия в национални и международни конгреси.** Пълнотекстовите публикации са 1 монография (хабилитационен труд), 7 публикации в периодични издания, 5 от които са реферирани в световно известни бази данни включително в Scopus и Web of Science и 7 публикации в рецензирани научно-тематични сборници. В 9 от петнадесетте пълнотекстови труда, д-р Попова е първи или самостоятелен автор (60%), което показва нейното основно участие в представените публикации, в 3 (20%) е втори автор и в 3 (20%) е трети и последващ автор.

В представената монография на тема: „**Малнутриция и депресия при разстройства в хранителното поведение**“. 2022. ISBN – 978-954-075429-1 (153 стр.), кандидатката разглежда хранителните разстройства и свързаните с тях малнутриция и депресивни състояния. В хабилитационния труд детайлно е представено недохранването, като подробно са описани патобиохимичните промени в организма, хормоналните нарушения, клиничните симптоми и усложнения. Подробно са анализирани поведенческите разстройства в храненето на базата на широка справка от световната научна литература. В монографията се дискутира връзката депресия - малнутриция при пациенти с разстройства в хранителното поведение и е установена значима такава, представена от собствени проучвания. Предложени за диагностично приложение са теста на Бек за оценка тежестта на депресията сред тази популация в съчетание с подходящи антропометрични и биохимични методи за оценка на малнутрицията.

Общият брой цитирания на д-р Попова според справката на Централната Медицинска библиотека е 39, като 38 цитирания са в български издания и 1 цитиране в чужбина. В настоящия конкурс участва с 15 цитирания, като е представила 1 цитиране в реферирани и индексирани списания в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science), 8 в монографии и колективни томове и 6 в нереферирани списания с научно рецензиране

Д-р Попова продължава научната си дейност и след защита на своята дисертация. Основните приноси извън дисертационния труд са свързани с разработването на широк кръг теми със съществена научна стойност, както и такива с научно-приложен характер и новаторски

подход. Системните ѝ изследвания следват приоритетна тематика, като научните ѝ разработки могат да бъдат групирани в 7 основни направления, като в тях се открояват научни приноси, с иновативен, научно-приложен и методичен характер. Те могат да бъдат групирани по тематични раздели, както следва :

1) Хронична малнутриция – анализ на хранителен статус

Особено място заемат публикациите на д-р Попова посветени на малнутрицията при разстройства в хранителното поведение. (I.1; II.3; III.2) Резултатите от тези научни търсения са намерили място в монографичния ѝ труд и в *Physical assessment of patients with anorexia nervosa and depression*, публикувано в престижното Международно списание на медиците в България (Journal of IMAB). Кандидатката оценява и реализира възможностите за диагностика и лечение при пациенти с хронична малнутриция чрез въвеждане на нови методи за оценка на хранителния статус като **изчисляване на мускулната площ на мишница** (чрез измерване на обиколката на мишница и трицепсна гънка с калиперометрия), което е в корелация с мускулната сила; **ехокардиография** - определя степента на камерна дисфункция, която корелира с общата мускулна сила; **MMSE тест** за оценка когнитивните функции на пациенти с хронична малнутриция

2) Анализ на последствията от дисбалансирано хранене. Алтернативни диети. Липиден статус сред населението и при пациенти с малнутриция. (II.2; II.4; II.5; II.6; III.1; III.4)

Лесният достъп до всякакъв вид информация относно „здравословното хранене“ води до погрешни изводи и заключения сред общата популация. Статиите II.4, II.6 и III.1 демонстрират задълбочени разсъждения свързани с недоимъчното или прекомерното хранене. А статии II.2, II.5, II.7, III.4 – позитивните и негативните ефекти от алтернативните диети, които имат претенции да профилактират и лекуват.

3) Някои аспекти на предпазно-профилактичното хранене

В нашето съвремие с въвеждане на различни прийоми за намаляване на двигателната активност сред трудещото се население, се наблюдава увеличен дял на офисните работници с метаболитни нарушения спрямо работниците в останалите отрасли. Собствено проучване доказва увеличена честота на метаболитен синдром сред офисните работници, което увеличава риска от социално-значими болести и смърт. Предложени са превантивни мерки за подобряване здравния им статус. (III.6, IV.9, IV.11)

4) Диетотерапия

Д-р Попова участва професионално и активно в създаването на

специфични и целенасочени режими за диетотерапия, приложими в съвременната клинична практика както при пациенти с хронично недохранване, така и при пациенти с обезитет. (III.7) Освен това на базата на оценен хранителният статус на пациенти след трансплантация на стволови хемопоеични клетки предлага хранителна подкрепа към диетотерапията. (III.5)

5) Разстройства в хранителното поведение

От изключителен интерес са публикациите на тази тема, където са представени клиничният опит с участието на кандидатката работеща в тази област, както и съвременните схващания относно класификацията, етиологията, клиничната картина и терапия на тези заболявания, подробно представени в монографичния труд. Благодарение на нея информираността по този проблем на медицинските специалисти от болнична и доболнична помощ се е повишила, а също така и студентското обучение е обогатено в тази област.

6) Стресови фактори при студенти. Превантивни мерки.

Обучението по медицина е процес, свързан със значително психоемоционално натоварване, поради което нивото на стрес сред студентите-медици е значително по-високо в сравнение с това на общата популация и студентите от други специалности. Нивото на стрес нараства постепенно в хода на обучението и се проявява с неувереност и несигурност за справяне, психични и метаболитни нарушения. На базата на установените стресогенни фактори и ниво на стрес сред студентите по медицина са предложени индивидуални и групови стратегии за управление на стреса в медицинските университети (III.3)

7) Проблеми с дисбалансирано и недоимъчно хранене в болнични условия. Проблеми с организираното хранене.

Научно-изследователските интереси на д-р Попова са насочени към дисбалансираното хранене и по-специално към недоимъчното хранене, както в амбулаторни условия, така и при хоспитализирани пациенти. В научно-изследователската си работа тя реализира успешно сътрудничество с нутриционисти, гастро-ентеролози, ендокринолози, анестезиолози, което намира израз в участие в (1) един международен научно-изследователски проект на Медицински Университет – Виена, 2016-2017 година - научен проект „NutritionDay“, DVR-Nr. 0688967, финансиран от Европейското дружество по парентерално и ентéralно хранене (ЕСПЕН). С получените резултати от този проект д-р Попова участва в редица престижни национални и международни форуми. (II.1; IV.13; IV.17, V.1)

За конкурса д-р Попова е приложила списък с участия в престижни форуми у нас и в чужбина – общо 40 броя научни съобщения като в 31 (78

%) от тях кандидатката е първи или смостоятелен автор, а 5 от резюметата са публикувани в международни списания с общ IF -8,57, h-index – 1.

Д-р Попова е член на Българския лекарски съюз, член на Управителния съвет на Българското дружество по хранене и диететика, и член на Управителния съвет на Federation of European Nutrition Societies (FENS).

IV. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Съгласно представената справка на д-р Попова, тя има общ трудов стаж 15 г. и 3 месеца, от които преподавателски стаж 9 г. и 6 месеца. Преподавателският стаж на д-р Попова е свързан с провеждане на семинарни и практически упражнения, колоквиуми и семестриални изпити по задължителната дисциплина „Хигиена и екология“ на студенти и стажант-лекари от специалността „Медицина“, (българоезично и английско обучение), а също лекционен курс и практически упражнения по „Хигиена и екология“ на студентите от специалността „Медицинска сестра“.

Общата учебна натовареност на гл. асистент д-р Росица Попова, през последните 5 години е както следва:

- Реализиран хорариум за приключилите 5 академични години (2017/2018 г., 2018/2019 г., 2019/2020 г., 2020/2021 г., 2021/2022 г.) – общо 4253,6 часа, от които обща аудиторна заетост - 3451,5 часа.

Всичко гореказано ми дава сериозно основание да приема, че д-р Попова е напълно изграден преподавател по специалността „Хигиена“ с богат професионален опит и висока общо-медицинска, специализирана и езикова квалификация.

V. КОНСУЛТАНТСКА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ

Д-р Попова популяризира резултатите от своите научни проучвания в популярни статии в периодични издания, свързани със здравословното хранене. Автор е на наръчник по здравословно хранене при сърдечно-съдови заболявания. Също така извършва консултативна и методична помощ на различни нива в сферата на общественото здравеопазване, главно чрез участие в национални кампании и провеждане на обучения в образователни програми относно здравословен начин на живот, промоция на здравословното хранене при различни възрастови групи, хранене при анорексия, при пациенти с множествена склероза и др.

Като специалист по хранене и диететика д-р Попова консултира детски кухни за приготвяне на храна на кърмачета и деца над 1 годишна възраст, както и кухни, приготвящи храна по индивидуални менюта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Качествената характеристика на представените публикации и разработките от гл.ас.д-р Росица Божидарова Попова научни проекти е на много високо научно и научно-приложно равнище.

Представените от нея данни за участието ѝ в конкурса убедително доказват, че тя е изграден учен с разностранни интереси, както в научната, така и в преподавателската дейност, като притежава необходимата професионална компетентност, които отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност "ДОЦЕНТ", съгласно ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Д-р Попова притежава необходимият брой публикации в наши и международни списания, участва като автор в монографии, както и в множество научни форуми в страната и в чужбина.

Оригиналността на научните ѝ разработки се отразява във високия общ импакт фактор – **8,57**, **h-index – 1**.

Всичко това ми позволява да препоръчам на почитаемото жури да присъди академичната длъжност „Доцент“ ”. на д-р Росица Божидарова Попова, дм, по научната специалност «ХИГИЕНА» за нуждите на Катедра „Неврология, психиатрия, физиотерапия и рехабилитация, превантивна медицина и обществено здраве”, Медицински факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

.гр.София

30.11.2022 год

/Доц.д-р Александър Пенков, дм/